

Kies Beter - Aflevering 4 - Borstkanker

Dit programma wordt mede mogelijk gemaakt door ZonMw.
Ik wil niet de rest van m'n leven met EEN borst verder.
Op dat moment denk je: verdorie, ik heb toch even heel goed gevoeld.
Waarom luisterde men niet naar me?

BEGINTUNE

Borstkanker is de meest voorkomende vorm van kanker bij vrouwen.
Jaarlijks sterven er 3500 vrouwen aan.
1 op de 9 vrouwen krijgt er mee te maken.
Ook bij mannen komt het voor.
Driekwart van de vrouwen met borstkanker is ouder dan 50.
Een bevolkingsonderzoek...
probeert borstkanker in een vroeg stadium op te sporen.
Dit gebeurt doorgaans in speciale bussen.
Vandaag zijn we op een vaste standplaats in Utrecht.
Het is belangrijk om mee te doen aan het onderzoek...
omdat je alle mogelijkheden benut om voortijdig problemen op te sporen.
We gaan die kant op. Okee.
Je krijgt die brief en denkt: O ja, het is zover dit jaar.
Het is voor je eigen bestwil dat dit gedaan wordt.
En ik vind dat je dan ook wel moet gaan.
Je krijgt de oproep en dan ga je.
Je gaat altijd, he? Altijd, ja.
Spannend. Toch wel eng.
Ja, je weet maar nooit.
M'n moeder is eraan overleden. En een tante. En een nicht heeft het.
Dus een goeie reden om mee te werken.
Gepke is laborante bij Preventicon...
de organisatie die het onderzoek uitvoert.
Elke twee jaar krijgen vrouwen vanaf 50 jaar...
een oproep om rontgenfoto's te laten maken.
De zogenoemde mammografie.
We doen al 15 jaar het bevolkingsonderzoek.
Hierdoor overlijden er 25 procent minder vrouwen aan borstkanker.
Ik kom achter u staan. Ik pak u stevig vast.
De borst en de arm... We vallen nu samen naar voren...
Het is voor vrouwen boven de 50...
omdat jongere vrouwen nog veel melkklierweefsel hebben...
en een kleine afwijking moeilijk te ontdekken is.
De laborante maakt 2 tot 4 foto's.
Die worden bekeken door 2 radiologen.
Na 10 dagen ontvangt de vrouw de uitslag.
Bij een afwijking gaat de vrouw eerst naar haar huisarts.
Die verwijst haar door voor verder onderzoek.
Mevrouw, de foto's zijn gelukt. Ik heb aan die twee voldoende.
U krijgt binnen 10 werkdagen de uitslag. Bedankt, dag. Dag.
Schouder goed ontspannen. Het plaatje komt naar beneden.
Een afwijking op de foto hoeft geen borstkanker te zijn.
Van alle onderzochte vrouwen blijken 3000 borstkanker te hebben.
Je voorkomt de borstkanker niet, maar je bent er op tijd bij.
Je hebt iets kleins ontdekt en dan is de behandeling ook minder zwaar.
Het is best heel gevoelig. Er zitten toch ook spieren en zo in.
En dat wordt aardig tussen de machine geklemd. Dat voel je wel.
Maar ach, dat stelt in feite niks voor.
We hebben het gehad. Hopen dat het in orde is.
Maar ook jonge vrouwen krijgen met borstkanker te maken.

Zoals Simone. Ze is 35, woont samen met Willem en heeft twee kinderen. Onlangs bleek dat ze een voorstadium van borstkanker heeft. Haar borst moet geamputeerd worden. Vlak voor de ingreep ontdekte ze... dat ze tijdens deze operatie direct een nieuwe borst kan krijgen. Of er sprake is van een tumor in haar borst... wordt morgen pas duidelijk, na de borstoperatie. Simone krijgt vandaag de schildwachtklierprocedure. Hierbij sporen ze de eerste lymfeklier naar de borst op. Deze wordt tijdens de operatie verwijderd. Als deze schoon is, kunnen de overige lymfeklieren blijven zitten. ARTS Ik dien eerst een paar druppels vloeistof toe in de borst. Daarna maken we 'n opname van de borst. Zowel van voren als van opzij. SIMONE: Nou, het was eigenlijk op kerstavond. Ik had toen eigenlijk al pijn in m'n borst. Tijdens het eten zei ik dat ik zo'n pijn had. Het was zo'n raar gevoel. En ook aan EEN kant. Een vriendin zei: Ga naar de huisarts. Het zal wel meevallen, dacht ik. M'n huisarts zei: Het is vast opgezet klierweefsel. Maar ga toch maar naar de chirurg. Ook de chirurg dacht hetzelfde, maar maakte toch een foto. Uit de foto en echo kwam weefsel naar voren dat afwijkend was. Ze hebben puncties genomen van m'n borst en m'n oksel. En 4 januari kreeg ik de melding... dat het een voorstadium van borstkanker was. We hadden 3 dagen het gevoel dat we van de wereld verdwenen waren. En toen viel het op z'n plaats en ga je nadenken dat we verder moeten. Er was maar EEN mogelijkheid en dat is amputatie. Toen ik bij de chirurg kwam, stond die afspraak al gepland. Na een half jaar zou er gesproken worden over reconstructie. Maar Simone hoorde dat ze al tijdens deze operatie... direct haar borst kon laten reconstrueren... met behulp van een prothese en behoud van eigen huid. Ik ben nog zo jong. Ik wil niet de rest van m'n leven met EEN borst verder. Dus ik wilde vrij snel de mogelijkheden weten... want ik wilde uiteindelijk een reconstructie. Natuurlijk, die ziekte moet eruit... maar als ik daar twee operaties voor moet hebben... in vergelijking met nu EEN hele zware operatie... heb ik liever dat laatste. Leonie is plastisch chirurg in het Antoni van Leeuwenhoek. Ze voert regelmatig borstreconstructies uit. Een directe borstreconstructie betekent... dat je in dezelfde operatie als dat de borst wordt geamputeerd... er in dezelfde narcose ook een hersteloperatie plaatsvindt. Als dat later gebeurt, moet er ergens huid vandaan gehaald worden. Als het met behoud van eigen huid kan, wat ze dus nu doen... is dat natuurlijk veel mooier. De chirurg verwijdert alleen de tepel en het borstklierweefsel. De huid wordt opgevuld met een prothese. Pas later wordt de tepel gereconstrueerd. De grootste voordelen om direct een borstreconstructie te doen... zijn dat het er toch mooier en natuurlijker uitziet... als je alleen maar de inhoud van je nieuwe borst hoeft te vervangen... en je eigen huid, je eigen omhulsel kan bewaren. En het is ook gebleken dat de vrouwen er gelukkiger mee zijn... als ze dat hebben gedaan.

VERPLEEGKUNDIGE Ik wil het programma voor vandaag even doorspreken.
De plastisch chirurg zei dat ik geen verwachtingen moest hebben.
Het moet eerst genezen, pas dan zal het er mooier uit komen te zien.
Maar het zal nooit meer zo worden als het was.
Straks zien we hoe de operatie van Simone is verlopen.
Borstkanker is een ingewikkelde ziekte.
Riet is voorzitter van de BorstkankerVereniging.
Waar moet u op letten bij de keuze van 'n ziekenhuis?
Als je vermoedt dat je borstkanker hebt en je huisarts bevestigt dat...
ga dan naar een ziekenhuis waar een Mammapoli is.
Dat houdt in dat een patient op de poli lichamenlijk wordt onderzocht...
en dat er dan al een programma is geregeld waarin in EEN ochtend...
de rontgenfoto wordt gemaakt, de echografie wordt gedaan...
en een punctie waar de patholoog- anatoom onmiddellijk naar kijkt.
Dan, tussen de middag, is er een team van artsen, soms wel twintig...
die samen met elkaar gaan kijken wat er werkelijk aan de hand is.
Ze maken 'n behandelplan en de vrouw krijgt dat die middag nog te horen.
Niet elke Mammapoli heeft de uitslag binnen een dag.
Een multidisciplinair team...
stelt de diagnose en het behandelplan vast.
Zo'n team bestaat uit een chirurg, radioloog, internist...
patholoog, bestralingsarts en een verpleegkundige.
Er zijn nog ziekenhuizen waar op 'n ouderwetse manier wordt behandeld.
Dan is de chirurg de persoon die start met de behandeling.
Ik vind het niet meer van deze tijd...
als er geen multidisciplinair team is.
Je moet ook weten of 'n ziekenhuis allerlei voorzieningen heeft.
Zoals een bestralingsafdeling. Dat is niet in elk ziekenhuis.
En of er mogelijkheden zijn voor reconstructie.
Is er ook een plastisch chirurg?
Dan hoeft je zelf minder op zoek te gaan...
en kan het ziekenhuis dat aandragen.
Op kiesbeter.nl vindt u meer over borstsonderzoek en keuzemogelijkheden.
Straks: een mammografie toonde bij Reina GEEN borstkanker aan...
maar ze vertrouwde het niet.
Ze drong aan op verder onderzoek en dat bleek terecht.
En we zien hoe de operatie van Simone is verlopen.
Tot zo.
Welkom terug. We hebben het over borstkanker.
Welk ziekenhuis moet u kiezen...
en wat komt er allemaal op u af na de diagnose?
Op al die vragen geven we in deze aflevering het antwoord.
Het is belangrijk om alert te zijn op borstkanker.
Ook al is er niet direct iets te zien op de foto.
Als u twijfelt, is het zaak om verder onderzoek te vragen.
Dat is niet altijd gemakkelijk, zo ondervond Reina...
die zelf de regie in handen nam.
In maart 2005 voelde Reina een knobbel in haar rechterborst.
Ze maakte zich geen zorgen...
want ze had eerder last gehad van onrustig melkklierweefsel.
Ik maakte me er eerst niet zo druk over...
maar na een aantal weken werd die knobbel steeds groter.
Ik ben toch naar de huisarts gegaan. En onze huisarts schrok enorm.
Die zei: Je moet acuut naar het ziekenhuis...
om een mammografie te laten doen.
Een dag later wordt daar een mammografie en een echo gemaakt.
Via de huisarts krijgt ze de uitslag: Het is een goedaardig gezwel.

De huisarts was in eerste instantie erg blij. Die had het niet verwacht.
Maar ik zei dat ik die borst enorm voelde groeien...
en dat er een knobbel in m'n oksel was bijgekomen.
Het voelde niet goed, ik was ongerust.
En toen hij dat zag, was hij met mij ook mee ongerust...
en wilde hij dat ik terugging naar het ziekenhuis...
om alles over te laten doen.
Maar dat vinden ze in het ziekenhuis niet verantwoord.
Wel wordt er, op aandringen van Reina, een echo gemaakt.
Een echo wilde hij in eerste instantie ook niet...
maar omdat ik aan bleef dringen en zei dat ik erg ongerust was...
heeft hij uiteindelijk wel die echo gemaakt.
En daar kwam, in zijn ogen, verder niks uit.
Ik was erg overdonderd door dat antwoord.
Je voelt zelf heel goed aan je lijf dat het gewoon niet goed is.
Het vreemde is ook dat ik niet gezien ben door 'n chirurg.
En ook niet door een internist of een oncoloog.
Toen ik het gevoel had dat ze niks gingen doen...
sta je zo machteloos, zo met je rug tegen de muur.
Want je bent zo afhankelijk van die arts.
En als je net een arts treft die er heel anders over denkt...
dan dat je zelf voelt, word je wanhopig...
en zoek je naar mensen die je WEL kunnen helpen.
Ze komt in contact met de patientenvereniging...
voor goedaardige gezwellen.
Die stuurt Reina door naar een oncologisch chirurg.
En deze arts schrok enorm van wat hij te zien kreeg.
Want m'n borst was eens zo groot als de andere.
Hij wilde met spoed een MRI laten maken...
en dan kon hij pas zien wat er aan de hand was.
Nou, en dan ben je al die weken eigenlijk al zo bang geweest...
voor het gevreesde feit, wat dan beaamd wordt:
Dat ik een hele kwaadaardige, snelgroeiende...
zeldzame vorm van borstkanker had.
Op dat moment zakt de grond onder je voeten...
en dan denk je: verdorie, waarom heeft men niet naar me geluisterd?
De tumor is zo groot dat direct opereren geen optie is.
Reina krijgt een chemokuur zodat de tumor kan slinken.
Veel keuze had ze niet meer.
Op het moment dat de chirurg zegt:
Nou, de tumor is inmiddels zo ontzettend groot...
dat kunnen we niet meer doen met 'n borstbesparende operatie.
Maar dat had ik eerlijk gezegd ook niet meer verwacht.
Zo'n kankerbom in je lijf moet gewoon meteen weg.
Haar eileiders, eierstokken en linker- borst worden uit voorzorg verwijderd.
Ze is voorlopig genezen.
Ze is heel blij dat ze naar haar eigen gevoel heeft geluisterd.
Wat ik het allerbelangrijkste vind, is dat je goed leert luisteren...
naar je eigen lichaamssignalen.
Je lichaam geeft vaak door pijn al aan dat er iets niet goed is.
Laat dat controleren. Blijf er niet mee rondlopen, laat het onderzoeken.
Als je het gevoel hebt dat je niet goed geholpen wordt...
schroom dan niet om naar een andere arts te gaan.
Oncologisch chirurg Hester werkt in het Antoni van Leeuwenhoek.
Welke onderzoeken zijn belangrijk als u een knobbel in de borst voelt?
Als er sprake is van een knobbeltje...
moet er minimaal een gespecialiseerd iemand naar kijken.

Het is minimaal nodig om een mammografie te maken...
een echografie en vaak ook om een punctie te doen.
Dus als je een knobbel voelt, is het nooit klaar met alleen een foto.
Als je het dan nog niet vertrouwt of je voelt iets...
of je arts heeft niet alles gedaan waarvan je denkt dat moet...
kan je altijd om een second opinion vragen via je huisarts.
De meeste huisartsen zullen je daarbij helpen.
Maar je kan ook zelf een afspraak maken.
Bij de meeste zorgverzekeraars is dat vergoed.
Dus dat is goed mogelijk.
Simone ondergaat een operatie...
nadat bij haar een voorstadium van borstkanker is geconstateerd.
Het zal nooit meer zo worden als het was.
Het is de dag van de operatie.
De chirurg verwijdert eerst de lymfe- klier die gisteren is opgespoord.
De patholoog onderzoekt hem direct op kankercellen.
Tijdens de operatie krijgt de chirurg de uitslag.
Met Hester.
Okee, mooi zo. Dank je wel.
De lymfeklier is schoon.
We hoeven geen okselklier-operatie te doen.
De klieren kunnen blijven zitten.
De chirurg gaat verder met het verwijderen van het borstweefsel.
Daarna neemt de plastisch chirurg het over.
Zij maakt een nieuwe borst.
En? Ben je tevreden? Ja, ik heb alles goed weg kunnen halen.
Het verwijderde borstklierweefsel wordt onderzocht op tumorcellen.
Dan zal blijken of ze echt genezen is. De operatie is goed verlopen.
We denken aan 'n directe borstreconstructie...
bij iedereen die een uitgebreid voorstadium in de borst heeft.
Of iedereen die een preventieve operatie ondergaat.
Dus bij iemand die veel risico heeft op het ontwikkelen van borstkanker.
Of bij mensen die een relatief kleine tumor in de borst hebben.
Tot drie centimeter ongeveer, maar niet veel groter dan dat.
In ieder geval zodanig dat ze niet bestraald hoeven te worden.
Tien dagen na de operatie is voor Simone de grote dag aangebroken.
Ze krijgt de uitslag.
De chirurg zei dat er geen tumoren waren gevonden...
en dat er geen chemo hoeft plaats te vinden.
Dan ben je alleen maar bezig met dit goede nieuws...
dat je al bijna vergeten bent dat de operatie nog zo kort geleden is.
Je bent alleen nog maar bezig met het verwerken van dat goede nieuws.
Als mensen de keus maken om voor 'n reconstructie te gaan...
moeten ze wel weten dat je dat direct kan doen of later.
Dat bepaal je zelf, maar je moet goed overwogen een keus kunnen maken.
Vrouwen moeten weten...
dat er een mogelijkheid is voor een directe borstreconstructie.
Als zij hierover niet worden ingelicht...
kunnen ze er ook niet voor kiezen. Dat is een gemiste kans.
Het wordt mooier als het direct gebeurt.
Ik denk dat dat in alle hectiek en emotie vaak vergeten wordt.
Ze willen zo snel mogelijk beter worden...
en denken pas later over een reconstructie.
We zetten de belangrijkste punten op een rij.
Als u een knobbeltje in de borst voelt, ga dan naar de huisarts.
Ga bij doorverwijzing naar een Mammapoli.
U mag altijd zelf het ziekenhuis kiezen.

Let er op welke disciplines het ziekenhuis heeft...
bijvoorbeeld op het gebied van reconstructie.
Voor meer informatie over deze uitzending...
kunt u terecht op kiesbeter.nl.
Volgende week gaat KiesBeter over leven met een gehandicapt kind.
Wat komt er als ouders op u af...
en welke instanties kunnen u helpen?
U ziet het volgende week zondag om half twaalf in KiesBeter.
Dit programma werd mede mogelijk gemaakt door ZonMw.